

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

28. travnja 2009.(*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Protokol br. 10 o Cipru –Suspendizija primjene pravne stečevine Zajednice na područjima u kojima vlada Republike Cipra nema stvarnu kontrolu – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima – Odluka ciparskog suda sa sjedištem na području u kojem predmetna vlada ima stvarnu kontrolu u vezi s nekretninom koja se nalazi izvan tog područja – Članak 22. točka 1., članak 34. točke 1. i 2., članak 35. stavak 1. i članak 38. stavak 1. spomenute uredbe”

U predmetu C-420/07,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. EZ, koji je podnio Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Žalbeni sud, Engleska i Wales, Građanski odjel, Ujedinjena Kraljevina), odlukom od 28. lipnja 2007., koju je Sud zaprimio 13. rujna 2007., u postupku

Meletis Apostolides

protiv

David Charles Orams,

Linde Elizabeth Orams,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešić i A. Ó. Caoimh, predsjednici vijeća, R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), J. Malenovský, J. Klučka i U. Löhms, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 16. rujna 2008.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za M. Apostolidesa, T. Beazley, *QC*, i C. West, *barrister*, po punomoći S. Congdona, *solicitor*, i C. Candounasa, odvjetnik,
- za bračni par Orams, C. Booth i N. Green, *QC*, te A. Ward i B. Bhalla, *barristers*,

- za ciparsku vladu, P. Clerides, u svojstvu agenta, uz asistenciju D. Andersona, QC, i M. Demetrioua, *barrister*,
- za grčku vladu, A. Samoni-Rantou i S. Chala te G. Karipsiadis, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, M. Dowgielewicz, u svojstvu agenta,
- za Komisiju Europskih zajednica, F. Hoffmeister i A.-M. Rouchaud, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 18. prosinca 2008.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje, s jedne strane, Protokola br. 10 o Cipru uz Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija (SL 2003, L 236, str. 955.), dalje u tekstu: Protokol br. 10, te, s druge strane, drugih aspekata Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001, L 12, str. 1.) [SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.]
- 2 Taj je zahtjev podnesen u okviru spora između M. Apostolidesa, ciparskog državljanina, s jedne strane i bračnog para Orams, britanskih državljana (dalje u tekstu: bračni drugovi Orams), s druge strane, u pogledu priznavanja i izvršenja, na temelju Uredbe br. 44/2001, dviju presuda u Ujedinjenoj Kraljevini koje je donio Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Cipar).

Pravni okvir

Pravo Zajednice

Protokol br. 10

- 3 Protokol br. 10 glasi kako slijedi:

„Visoke ugovorne stranke,

ponovno potvrđujući da su predane cjelovitom rješavanju problema Cipra, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, te da snažno podržavaju uloženi trud glavnog tajnika Ujedinjenih naroda u tom pogledu,

uzimajući u obzir da problem Cipra još nije bio cjelovito riješen,

uzimajući u obzir da je stoga potrebno predvidjeti suspenziju primjene pravne stečevine na područjima Republike Cipra u kojima vlada Republike Cipra nema stvarnu kontrolu,

uzimajući u obzir da će se, ako se nađe rješenje za problem Cipra, ova suspenzija ukinuti,

uzimajući u obzir da je Europska unija spremna razmotriti uvjete za takvo cjelovito rješenje, u skladu s načelima na kojima se temelji Europska unija,

uzimajući u obzir da je potrebno predvidjeti uvjete u kojima će se relevantne odredbe zakonodavstva E[uropske] U[nije] primjenjivati na crtu razgraničenja između, s jedne strane, prethodno navedenih područja i, s druge strane, područja u kojima Republika Cipar ima stvarnu kontrolu te istočnog suverenog područja Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske,

želeći da pristupanje Cipra Europskoj uniji pogoduje svim građanima Cipra i promiče građanski mir i pomirenje,

uzimajući u obzir da nijedna odredba navedenog Protokola ne sprječava donošenje mjera u tu svrhu,

uzimajući u obzir da, prema uvjetima utvrđenima u Ugovoru o pristupanju, te mjere u svim drugim dijelovima Republike Cipra ne utječu na primjenu pravne stečevine,

sporazumjele su se:

Članak 1.

1. Primjena pravne stečevine suspendirana je na područjima Republike Cipra u kojima vlada Republike Cipra nema stvarnu kontrolu.

2. Vijeće, koje djeluje jednoglasno na prijedlog Komisije, odlučuje o prekidu suspenzije iz stavka 1.

Članak 2.

1. Vijeće, koje djeluje jednoglasno na prijedlog Komisije, utvrđuje uvjete u kojima se odredbe zakonodavstva Europske unije primjenjuju na crtu razgraničenja između područjâ iz članka 1. i područja u kojima vlada Republike Cipra ima stvarnu kontrolu.

2. Granica između Istočnog suverenog područja Ujedinjene Kraljevine i područjâ iz članka 1. smatra se, tijekom suspenzije primjene pravne stečevine iz članka 1., dijelom vanjskih granica suverenih područja Ujedinjene Kraljevine za potrebe primjene dijela IV. priloga ovom Protokolu o suverenim područjima Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u Cipru.

Članak 3.

1. Ništa u ovom Protokolu ne sprječava donošenje mjera o promicanju gospodarskoga razvoja na područjima iz članka 1.

2. Prema uvjetima utvrđenima u Ugovoru o pristupanju, te mjere u svim drugim dijelovima Republike Cipra ne utječu na primjenu pravne stečevine.

Članak 4.

U slučaju rješavanja problema, Vijeće, jednoglasno na prijedlog Komisije, odlučuje o prilagodabama uvjeta o pristupanju Cipra Europskoj uniji prema kojima bi trebalo postupati kako bi se uzela u obzir turska ciparska zajednica.” [neslužbeni prijevod]

Uredba br. 44/2001

4 Uvodne izjave od 16. do 18. Uredbe br. 44/2001 glase:

„(16) Uzajamno povjerenje u zadovoljavanje pravde unutar Zajednice opravdava da sudske odluke donesene u nekoj državi članici automatski budu priznate bez potrebe bilo kakvog postupka osim u slučajevima njihova osporavanja.

(17) Na temelju istog načela uzajamnog povjerenja, postupak kojim se postiže izvršivost sudske odluke iz jedne države članice u drugoj državi članici mora biti učinkovit i brz. S tim ciljem, izjava da je sudska odluka izvršiva zapravo mora biti izdana automatski, nakon formalnih provjera podnesene dokumentacije, pri čemu ne smije postojati bilo kakva mogućnost da se sud po službenoj dužnosti pozove na bilo koji od razloga za neizvršenje u skladu s ovom Uredbom.

(18) Unatoč tome, poštovanje prava obrane znači da tuženik mora imati mogućnost podnošenja žalbe u kontradiktornom postupku na odluku o izvršivosti, ako smatra da postoji jedan od razloga za neizvršavanje sudske odluke. Mogućnost služenja pravnim lijekom trebala bi postojati i za tužitelja ako je odbijen njegov zahtjev za donošenje odluke o izvršivosti sudske odluke.”

5 U članku 1. stavku 1. navedene Uredbe predviđeno je:

„Ova se Uredba primjenjuje na građanske i trgovačke stvari bez obzira na prirodu suda. Ne obuhvaća fiskalne, carinske ili administrativne stvari.”

6 Prema članku 2. iste Uredbe:

„1. Uz poštovanje odredaba ove Uredbe, osobama s domicilom u nekoj državi članici sudi se pred sudovima te države članice, bez obzira na njihovo državljanstvo.

2. Na osobe koje nisu državljani države članice u kojoj imaju domicil primjenjuju se pravila o nadležnosti primjenjiva na državljane te države.”

7 Članak 22. točka 1. Uredbe br. 44/2001 iz odjeljka 6. naslovljenog „Isključiva nadležnost”, poglavlja II. sadržava sljedeće:

„Sljedeći sudovi imaju isključivu nadležnost, bez obzira na domicil:

1. u postupcima čiji su predmet stvarna prava na nekretnine ili najam nekretnina, sudovi države članice u kojoj se nekretnina nalazi.

Unatoč tome, u postupcima čiji su predmet najam nekretnine za privremenu osobnu uporabu, najdulje u razdoblju od šest uzastopnih mjeseci, nadležni su i sudovi države članice u kojoj tuženik ima domicil, pod uvjetom da je najmoprimac fizička osoba te da i najmodavac i najmoprimac imaju domicil u istoj državi članici.”

8 Članak 34. predmetne uredbe glasi:

„Sudska odluka se ne priznaje:

1. ako bi takvo priznavanje bilo u očitoj suprotnosti s javnim poretkom u državi članici u kojoj se traži priznanje;

2. ako je donesena u odnosu na tuženika koji se nije odazvao na poziv suda, a nije mu bilo pravovremeno uručeno pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu, osim ako tuženik nije započeo postupak za pobijanje sudske odluke, a mogao je to učiniti;

3. ako je nepomirljiva sa sudskom odlukom donesenom u sporu između istih stranaka u državi članici u kojoj se zahtijeva priznanje;

4. ako je nepomirljiva s prethodno donesenom sudskom odlukom u drugoj državi članici ili u trećoj zemlji, a radi se o istom predmetu između istih stranaka, pod uvjetom da prethodno donesena sudska odluka ispunjava uvjete potrebne za njezino priznavanje u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje.”

9 Članak 35. iste uredbe glasi kako slijedi:

„1. Nadalje, sudska se odluka ne priznaje ako nisu poštovane odredbe odjeljaka 3., 4. ili 6. poglavlja II., ili u slučaju iz članka 72.

2. Pri provjeri osnova za nadležnost iz prethodnog stavka, sud ili tijelo kojemu se podnosi zahtjev za priznavanje vezan je utvrđenim činjeničnim stanjem na osnovi kojega je sud države članice u kojoj je sudska odluka donesena utemeljio svoju nadležnost.

3. Prema odredbama stavka 1., ne može se provjeravati nadležnost suda države članice u kojoj je donesena sudska odluka. Ispitivanje javnog poretka iz članka 34. točke 1. ne smije se primijeniti na pravila o nadležnosti.”

10 U članku 38. Uredbe br. 44/2001 predviđeno je sljedeće:

„1. Sudska odluka donesena u državi članici koja je i izvršiva u toj državi izvršava se u drugoj državi članici ako je, po zahtjevu bilo koje zainteresirane stranke, u njoj proglašena izvršivom.

2. Unatoč tome, u Ujedinjenoj Kraljevini takva se odluka izvršava u Engleskoj i Walesu, u Škotskoj i u Sjevernoj Irskoj ako je, po zahtjevu bilo koje od zainteresiranih stranaka, registrirana za izvršenje u tom dijelu Ujedinjene Kraljevine.”

11 U članku 45. Uredbe br. 44/2001 predviđeno je sljedeće:

„1. Sud pred kojim je uloženi pravni lijek u skladu s odredbama članka 43. ili članka 44. odbija proglašenje izvršivosti ili ga povlači samo na temelju jednog od razloga iz članaka 34. i 35. Svoju odluku donosi bez odlaganja.

2. Ni pod kakvim uvjetima nije dopušteno preispitivanje sudske odluke s obzirom na meritum.”

Nacionalno pravo

12 Prema nacionalnom zakonodavstvu, stvarna prava na nekretnine na područjima Republike Cipra u kojima vlada te države članice nema stvarnu kontrolu (dalje u tekstu: sjeverno područje) ostaju valjana unatoč invaziji turske vojske na ciparski teritorij 1974. i vojnoj okupaciji jednog dijela te države, koja je uslijedila.

13 Na temelju članka 21. stavka 2. Zakona 14/60 o sudovima, u verziji primjenjivoj na glavni postupak, kad se postupak odnosi na bilo koju stvar povezanu s nekretninom „taj se postupak pokreće pred Eparchiako Dikastirio (okružni sud) u okrugu u kojemu se nekretnina nalazi”.

14 Rješenjem Anotato Dikastirio tis Kypriakis Dimokratias (Vrhovni sud Republike Cipra, Cipar), objavljenim 13. rujna 1974. u Episimi Efimerida tis Kypriakis Dimokratias (Službeni list Republike Cipra), odnosno nakon invazije na sjeverno područje, preustrojeni su okruzi Kyrenia i Nikozija.

15 Prema ciparskom zakonodavstvu, dostava pismena o pokretanju postupka protiv bračnog druga valjana je ako je to pismeno uručeno drugom bračnom drugu. Ako se tuženik ne pojavi u sljedećih deset dana od dostave pismena o pokretanju postupka, tužitelj može zatražiti da se presuda donese zbog ogluhe. Nazočnost je čin koji od tuženika ne zahtijeva izlaganje nijednog sredstva obrane.

16 Tužba za poništenje presude donesene zbog ogluhe tužitelju nalaže obvezu da dokaže da ima uvjerljivu obranu („*arguable defence*”).

Glavni postupak i prethodna pitanja

17 Cilj postupka pred sudom koji je uputio zahtjev jest priznavanje i izvršenje u Ujedinjenoj Kraljevini, na temelju Uredbe br. 44/2001, dviju presuda Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Okružni sud u Lefkosiji) (dalje u tekstu: predmetne presude) donesenih u jednom postupku koji je u pogledu nekretnine (dalje u tekstu: nekretnina) pokrenuo M. Apostolides protiv bračnih drugova Orams.

18 Nekretnina se nalazi u Lapithosu, u okrugu Kyreniji koja čini dio sjevernog područja. Bila je u vlasništvu obitelji Apostolides koja je u njoj boravila prije no što je turska vojska 1974. napala Cipar. Obitelj, koja pripada grčkoj ciparskoj zajednici, bila je

prisiljena napustiti kuću i nastaniti se na području otoka u kojem ciparska vlada ima stvarnu kontrolu (dalje u tekstu: područje pod vladinom kontrolom).

- 19 Bračni drugovi Orams tvrde da su 2002. nekretninu kupili u dobroj vjeri od treće osobe koja ju je stekla od tijela Turske Republike Sjevernog Cipra, entiteta koji do danas nije priznala nijedna država osim Republike Turske. Sljedeća su stjecanja bila u skladu s pravima tog entiteta. Bračni drugovi Orams sagradili su vilu i često su boravili u nekretnini koju su namijenili u svoju kuću za odmor.
- 20 Kretanje osoba između sjevernog područja i područja pod vladinom kontrolom bilo je ograničeno do travnja 2003.
- 21 Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias, ciparski okružni sud uspostavljen na području pod vladinom kontrolom, izdao je 26. listopada 2004. pismena o pokretanju postupka protiv bračnih drugova Orams na zahtjev M. Apostolidesa. Izvršitelj dotičnog suda istoga dana je ta pismena, po jedno za svakog bračnog druga, dostavio na adresu nekretnine. Oba su pismena uručena osobno gđi Orams koja je odbila potpisati pismeno koje svjedoči o dostavi.
- 22 Izvršitelj gđu Orams nije obavijestio o svojem svojstvu ni o prirodi spisa koje je dostavio, a koji su bili sastavljeni na grčkom jeziku koji bračni drugovi Orams ne razumiju. Gđa Orams ipak je razumjela da su ti spisi službene naravi i pravnog sadržaja.
- 23 Na prvoj je stranici svakoga pismena na grčkom jeziku bilo istaknuto, kako bi se izbjeglo da se donese presuda zbog ogluhe, da se na Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Okružni sud u Lefkosiji) trebaju pojaviti u roku od deset dana od dostave.
- 24 Unatoč poteškoćama na koje su naišli tražeći na sjevernom području odvjetnika koji govori grčki i koji je ovlašten zastupati na području pod vladinom kontrolom, gđa Orams uspjela je angažirati odvjetnika koji se obvezao da će se 8. studenoga 2004. pojaviti na sudu u njihovo ime. On se, međutim, pred dotičnim sudom nije pojavio toga dana nego sutradan.
- 25 Budući da se 9. studenoga 2004. u ime bračnih drugova Orams nitko nije pojavio na sudu, Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Okružni sud u Lefkosiji) je o zahtjevu M. Apostolidesa odlučio bez njih. Istoga je dana sud odbio punomoć odvjetnika gđe Orams jer je sastavljena na engleskom, a ne na grčkom ili turskom jeziku.
- 26 Prema odluci kojom se upućuje zahtjev na prethodnu odluku, donesena je presuda zbog ogluhe kojom je Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Okružni sud u Lefkosiji) odredio da bračni drugovi Orams:

– sruše vilu, bazen i zidove koje su izgradili na nekretnini,

– odmah predaju nekretninu na slobodno korištenje M. Apostolidesu,

– isplate M. Apostolidesu razne iznose na temelju posebne štete i mjesečnih gubitaka dobiti odnosno stanarine, do konačnog izvršenja presude, a iznosi moraju biti uvećani za kamate,

– prestanu sa svim nezakonitim aktivnostima na nekretnini, bilo da ih obavljaju osobno ili preko svojih naredbodavaca, i

– isplate na temelju troškova razne iznose uvećane za kamate.

- 27 Supružnici Orams uložili su 15. studenoga 2004. prigovor na tu presudu. Nakon što je saslušao potonje i M. Apostolidesa, Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Okružni sud u Lefkosiji) odbio je presudom od 19. travnja 2005. prigovor bračnih drugova Orams, uglavnom jer nisu iznijeli uvjerljivu obranu kojom bi osporili pravo vlasništva M. Apostolidesa. Troškove postupka snosili su bračni drugovi Orams.
- 28 Potonji su na presudu kojom je odbačen njihov prigovor uložili žalbu. Anotato Dikastirio tis Kypriakis Dimokratias (Vrhovni sud Republike Cipra) odbacio je žalbu presudom od 21. prosinca 2006.
- 29 M. Apostolides je 18. listopada 2005. ishodovao potrebne spise kako bi u Engleskoj zatražio, na temelju Uredbe br. 44/2001, priznavanje i izvršenje predmetnih presuda. Master High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Visoki sud, Engleska i Wales, Odjel *Queen's Bench*, Ujedinjena Kraljevina) je rješenjem od 21. listopada 2005. naložio da dotične presude budu izvršne i u Engleskoj na temelju iste presude.
- 30 Bračni drugovi Orams dotično rješenje pobijali su na temelju članka 43. Uredbe br. 44/2001, i sudac High Court of Justice (Visoki sud) ga je odlukom od 6. rujna 2006. proglasio poništenim. M. Apostolides je pred sudom koji je uputio zahtjev na tu odluku uložio žalbu na temelju članka 44. ove uredbe.
- 31 U tim je uvjetima Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Žalbeni sud, Engleska i Wales, Kazneni odjel) odlučio prekinuti postupak i sudu postaviti sljedeća prethodna pitanja:

„1. [...]

Sprječava li suspenzija primjene pravne stečevine Zajednice na sjevernom području, koja je provedena prema članku 1. stavku 1. Protokola br. 10 [...], sud države članice da prizna i izvrši odluku u pogledu imovine na sjevernom području, koju je donio sud Republike Cipra sa sjedištem na području pod vladinom kontrolom, kad su to priznavanje i izvršenje traženi na temelju Uredbe [...] br. 44/2001 [...] koja je dio pravne stečevine Zajednice?

2. Ima li na temelju članka 35. stavka 1. Uredbe br. 44/2001 sud države članice odobrenje ili obvezu da odbije priznati ili izvršiti odluku koju je sud neke druge države članice donio o imovini na području iste te države članice na kojem vlada te države članice nema stvarnu kontrolu? Je li takva odluka protivna posebno članku 22. Uredbe br. 44/2001?
3. Može li odluka koju je sud države članice sa sjedištem na području te države u kojem vlada te države ima stvarnu kontrolu donio o imovini na području u kojem vlada te države nema stvarnu kontrolu biti lišena priznavanja ili izvršenja na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001 jer odluka u praksi

ne može biti izvršena tamo gdje se imovina nalazi, iako bi se odluka vjerojatno mogla izvršiti na području u kojem vlada države članice ima kontrolu?

4. Kada

- je protiv tuženika donesena presuda zbog ogluhe,
- tuženik je zatim pred tim istim sudom pokrenuo postupak kako bi pobio presudu donesenu zbog ogluhe, ali
- je njegov prigovor nakon potpunog saslušanja bio neuspješan uz obrazloženje da nije uspio izložiti uvjerljivu obranu (uvjet koji se zahtijeva unutarnjim pravilima kako bi se takva presuda mogla ukinuti),

može li se izvršenju odluke prvotno donesene zbog ogluhe ili odluci donesenoj na prigovor tuženik suprotstaviti na temelju članka 34. točke 2. Uredbe br. 44/2001, na osnovi toga da mu pismeno o pokretanju postupka nije bilo pravovremeno uručeno na način koji bi mu omogućio da pripremi obranu prije nego što bude donesena prvotna odluka zbog ogluhe? Je li od značaja činjenica da je saslušanje ograničeno na ispitivanje razloga koje je tuženik imao protiv zahtjeva?

5. Koji su elementi bitni u primjeni kriterija iz članka 34. stavka 2. Uredbe br. 44/2001 u pogledu toga „je li tuženiku pravovremeno uručeno pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu”? Posebno:

- a) Kad je tuženiku dostavom skrenuta pozornost na pismeno o pokretanju postupka, jesu li poduzete (ili nepoduzete) mjere tuženika ili njegovih odvjetnika nakon dostave značajne?
- b) Koliko je značajno posebno ponašanje tuženika ili njegovih odvjetnika ili poteškoće na koje su naišli?
- c) Je li od značaja činjenica da je odvjetnik tuženika mogao biti nazočan prije nego što je donesena odluka zbog izostanka?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 32 Sud koji je uputio zahtjev u svom prvom pitanju zapravo pita osporava li suspenzija primjene pravne stečevine Zajednice na sjevernom području, predviđena u članku 1. stavku 1. Protokola br. 10., primjenu Uredbe br. 44/2001 na odluku koju je donio ciparski sud sa sjedištem na području pod vladinom kontrolom, ali u pogledu nekretnine na sjevernom području.
- 33 Valja istaknuti da se Akt o pristupanju nove države članice većinom temelji na općem načelu trenutačne i cjelovite primjene odredaba prava Zajednice u toj državi, dok su odstupanja dopuštena samo ako su izričito predviđena u prijelaznim odredbama

(vidjeti u tom smislu presudu od 9. prosinca 1982., Metallurgiki Halyps/Komisija, 258/81, Zb., str. 4261., t. 8.).

- 34 U tom pogledu, Protokol br. 10 predstavlja prijelazno odstupanje od načela iz prethodne točke, koje se temelji na izvanrednoj situaciji u Cipru.
- 35 Međutim, kao što je iznijela nezavisna odvjetnica u točki 35. svojih mišljenja, odredbe Akta o pristupanju, kojima je omogućeno odstupanje od pravila Ugovora o EZ-u, trebaju se u pogledu dotičnih odredaba iz Ugovora strogo tumačiti i moraju biti ograničene samo na ono što je apsolutno nužno za ostvarivanje cilja (vidjeti prema analogiji presude od 29. ožujka 1979., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, 231/78, Zb., str. 1447., t. 13.; od 23. ožujka 1983., Peskeloglou, 77/82, Zb., str. 1085., t. 12.; od 17. siječnja 1985., Piraiki-Patraiki i dr./Komisija, 11/82, Zb., str. 207., t. 26.; od 14. prosinca 1989., Agegate, C-3/87, Zb., str. 4459., t. 39. te od 3. prosinca 1998., KappAhl, C-233/97, Zb., str. I-8069., t. 18.).
- 36 U glavnom se postupku odstupanje predviđeno Protokolom br. 10 ne smije tumačiti tako da osporava primjenu Uredbe br. 44/2001 na predmetne presude koje je donio ciparski sud.
- 37 Naime, iz doslovnog tumačenja članka 1. stavka 1. Protokola br. 10 proizlazi da se predviđena suspenzija odnosi samo na primjenu pravne stečevine Zajednice na sjevernom području. Međutim, predmetne presude u glavnom postupku, čije je priznavanje tražio M. Apostolides, donio je sud sa sjedištem na području pod vladinom kontrolom.
- 38 Činjenica da se te presude odnose na nekretninu smještenu na sjevernom području ne osporava tumačenje spomenuto u prethodnoj točki, s obzirom na to da ono, s jedne strane, ne poništava obvezu primjene Uredbe br. 44/2001 na području pod vladinom kontrolom, a, s druge strane, ne zahtijeva primjenu te Uredbe na sjevernom području (vidjeti prema analogiji presudu od 1. ožujka 2005., Owusu, C-281/02, Zb., str. I-1383., t. 31.).
- 39 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da suspenzija primjene pravne stečevine Zajednice na sjevernom području, predviđena člankom 1. stavkom 1. Protokola br. 10, ne osporava primjenu Uredbe br. 44/2001 na presude koje je donio ciparski sud sa sjedištem na području pod vladinom kontrolom, nego se odnosi na nekretninu na sjevernom području.

Drugo i peto pitanje

- 40 S obzirom na to da se radi o drugom i petom pitanju, valja pojasniti da se Komisija poziva na mogućnost da predmet ne potpada pod područje primjene *ratione materiae* Uredbe br. 44/2001. Takva tvrdnja nalaže da se utvrdi može li se glavni postupak smatrati „građanskom i trgovačkom stvari” u smislu članka 1. te uredbe.
- 41 U tom je pogledu važno podsjetiti da, kako bi se u što većoj mjeri osigurale jednakost i ujednačenost prava i obveza koje za države članice i zainteresirane osobe proizlaze iz Uredbe br. 44/2001, pojam „građanska i trgovačka stvar” ne treba tumačiti kao obično upućivanje na unutarnje pravo jedne ili druge države članice. Taj pojam treba smatrati

autonomnim pojmom koji treba tumačiti pozivajući se, s jedne strane, na ciljeve i sustav te uredbe i, s druge strane, na opća načela koja proizlaze iz cjelokupnih nacionalnih pravnih poredaka (vidjeti presude od 14. listopada 1976., LTU, 29/76, Zb., str. 1541., t. 3.; od 16. prosinca 1980., Rüffer, 814/79, Zb., str. 3807., t. 7.; od 21. travnja 1993., Sonntag, C-172/91, Zb., str. I-1963., t. 18.; od 15. svibnja 2003., Préservatrice foncière TIARD, C-266/01, Zb., str. I-4867., t. 20.; od 18. svibnja 2006., ČEZ, C-343/04, Zb., str. I-4557., t. 22., i od 15. veljače 2007., Lechouritou i dr., C-292/05, Zb., str. I-1519., t. 29.).

- 42 Autonomno tumačenje pojma „građanska i trgovačka stvar” dovodi do isključenja određenih sudskih odluka iz područja primjene Uredbe br. 44/2001 zbog elemenata koji obilježavaju prirodu sudskih odnosa između stranaka u sporu ili predmet spora (vidjeti prethodno navedene presude LTU, t. 4., Rüffer, t. 14., Préservatrice foncière TIARD, t. 21., ČEZ, t. 22., kao i Lechouritou i dr., t. 30.).
- 43 Sud je tako smatrao da je, iako određeni sporovi između tijela javne vlasti i osoba privatnog prava mogu potpasti pod dotični pojam, drugačije kada tijelo javne vlasti postupa u okviru obavljanja javnih ovlasti (vidjeti prethodno navedene presude LTU, t. 4., Rüffer, t. 8., Sonntag, t. 20., Préservatrice foncière TIARD, t. 22. i Lechouritou i dr., t. 31.).
- 44 Naime, izvršavanje javnih ovlasti od strane jedne od stranaka u sporu, zbog toga što ona izvršava ovlasti koje odstupaju od redovnih pravila koja se primjenjuju na odnose među pojedincima, izuzima takav spor iz područja građanske i trgovačke stvari u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 44/2001 (vidjeti u tom smislu prethodno navedene presude LTU, t. 4.; Rüffer, t. 9. i 16.; Sonntag, t. 22.; Préservatrice foncière TIARD, t. 30. i Lechouritou i dr., t. 34.).
- 45 U glavnom postupku riječ je o sporu između pojedinaca, čiji je cilj dobivanje naknade štete za nezakonito zaposjedanje nekretnine te njezina predaja prvotnom vlasniku i povratak u prvobitno stanje te prestanak svih drugih nezakonitih aktivnosti. Pokrenuti postupak nije usmjeren na ponašanja ili postupke kojima je obuhvaćeno ostvarivanje prava javne ovlasti jedne od stranaka u sporu, nego protiv postupaka pojedinaca.
- 46 Posljedično, ovaj se glavni postupak mora smatrati povezanim s jednom „građanskom i trgovačkom stvari” u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 44/2001.

Drugo pitanje

- 47 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li se činjenica da je sud države članice donio odluku o nekretnini na području te države u kojem njezina vlada nema stvarnu kontrolu smatrati nepoštovanjem pravila o nadležnosti iz članka 22. točke 1. Uredbe br. 44/2001 i, posljedično, opravdati odbijanje priznavanja i izvršenja takve odluke na temelju članka 35. stavka 1. te uredbe.
- 48 U tom pogledu valja utvrditi da članak 22. Uredbe br. 44/2001 sadržava obvezan i sveobuhvatan popis sudova s isključivom međunarodnom sudskom nadležnošću država članica. U tom su članku navedene samo države članice čiji su sudovi nadležni *ratione materiae*, a da pritom nadležnosti nisu raspodijeljene unutar dotične države članice. Svaka država članica odgovorna je za uređivanje vlastite organizacije sudova.

- 49 Osim toga, načelo zabrane provjere nadležnosti sudova države članice u kojoj je sudska odluka donesena, predviđeno u članku 35. stavku 3. predmetne uredbe - ta provjera dozvoljena je samo u odnosu na odredbe iz članka 35. stavka 1. - sprječava da se provjera unutarnje nadležnosti sudova država članica u kojima je donesena sudska odluka provodi u glavnom postupku.
- 50 Posljedično, pravilo *forum rei sitae* iz članka 22. točke 1. Uredbe br. 44/2001 odnosi se na međunarodnu sudska nadležnost država članica, a ne na njihovu unutarnju sudska nadležnost.
- 51 Neosporno je da se nekretnina iz glavnog postupka nalazi na teritoriju Republike Cipra i da je, stoga, poštovano pravilo o nadležnosti iz članka 22. točke 1. Uredbe br. 44/2001. Činjenica da se nekretnina nalazi na sjevernom području može eventualno utjecati na unutarnju nadležnost ciparskih sudova, ali ne smije utjecati na tu uredbu.
- 52 S obzirom na prethodno navedeno, na drugo pitanje valja odgovoriti da člankom 35. stavkom 1. Uredbe 44/2001 nije dopušteno da sud države članice odbije priznavanje ili izvršenje odluke koju je sud druge države članice donio o nekretnini koja se nalazi na području te države u kojem njezina vlada nema stvarnu kontrolu.
- Treće pitanje*
- 53 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita je li činjenica da se odluka, koju je sud države članice donio o nekretnini koja se nalazi na području te države u kojem njezina vlada nema stvarnu kontrolu, i koja u praksi ne može biti izvršena na mjestu gdje se nalazi nekretnina, razlog za odbijanje priznavanja i izvršenja na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001.
- Članak 34. točka 1., Uredbe br. 44/2001
- 54 U skladu s člankom 34. točkom 1. Uredbe br. 44/2001, sudska odluka se ne priznaje ako bi takvo priznavanje bilo u očitoj suprotnosti s javnim poretkom u državi članici u kojoj se traži priznavanje. U članku 45. stavku 1. iste Uredbe predviđen je isti slučaj odbijanja egzekvatur.
- 55 Najprije valja podsjetiti da se članak 34. Uredbe br. 44/2001 treba strogo tumačiti utoliko što je on prepreka u ispunjenju jednog od osnovnih ciljeva iz predmetne uredbe (vidjeti presude od 2. lipnja 1994., Solo Kleinmotoren, C-414/92, Zb., str. I-2237., t. 20.; od 28. ožujka 2000., Krombach, C-7/98, Zb., str. I-1935., t. 21., i od 11. svibnja 2000., Renault, C-38/98, Zb., str. I-2973., t. 26.). Točnije, klauzulu o javnom poretku iz članka 34. točke 1. te uredbe treba primijeniti samo u iznimnim slučajevima (vidjeti presude od 4. veljače 1988., Hoffman, 145/86, Zb., str. 645., t. 21.; od 10. listopada 1996., Hendrikman i Feyen, C-78/95, Zb., str. I-4943., t. 23.; te prethodno navedene presude Krombach, t. 21. i Renault t. 26.).
- 56 Ako države članice i dalje mogu, u načelu, odrediti, uz iznimku iz članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001, u skladu s njihovim nacionalnim konceptima, zahtjeve svog javnog poretka, granice tog pojma proizlaze iz tumačenja te uredbe (vidjeti prethodno navedene presude Krombach, t. 22. i Renault, t. 27.).

- 57 Stoga, iako utvrđivanje sadržaja javnog poretka države članice nije u nadležnosti suda, ipak je zadužen za kontrolu granica u okviru kojih sudac jedne države članice može primijeniti taj pojam kako ne bi priznao odluku koja proizlazi iz druge države članice (prethodno navedene presude Krombach, t. 23. i Renault, t. 28.).
- 58 U tom pogledu, treba istaknuti da, zabranivši preispitivanje stranih sudskih odluka s obzirom na njihov meritum, u članku 36. i članku 45. stavku 2. Uredbe br. 44/2001 sucu države u kojoj se traži priznavanje zabranjuje se da odbije priznavanje ili izvršenje te sudske odluke samo zato što bi pravno pravilo, koje primjenjuje sudac države u kojoj su donesene presude, odstupalo od pravila koje primjenjuje sudac države u kojoj se traži priznavanje ako se pred njim vodi spor. Usto, sudac države u kojoj se traži priznavanje ne smije provjeravati točnost činjenične ili pravne ocjene koju je iznio sudac države u kojoj su donesene presude (vidjeti prethodno navedene presude Krombach, t. 36. i Renault, t. 29.).
- 59 Primjena klauzule o javnom poretku iz članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001 moguća je samo ako je priznavanje ili izvršenje sudske odluke donesene u drugoj državi članici u neprihvatljivoj suprotnosti s pravnim poretkom države u kojoj se traži priznavanje jer bi ono inače predstavljalo povredu temeljnog načela. Radi poštovanja zabrane preispitivanja strane odluke s obzirom na meritum, povreda bi trebala izričito kršiti pravno pravilo koje se smatra osnovnim u pravnom poretku države u kojoj se traži priznavanje ili prava koje se u tom pravnom poretku smatra temeljnim (vidjeti prethodno navedene presude Krombach, t. 37. i Renault, t. 30.).
- 60 U tom pogledu, sudac države u kojoj se traži priznavanje ne smije, jer bi time mogao dovesti u pitanje svrhu Uredbe br. 44/2001, odbiti priznavanje sudske odluke proizašle iz druge države članice samo zato što je procijenio da je u toj odluci nacionalno pravo ili pravo Zajednice loše primijenjeno. Naprotiv, bitno je utvrditi da se, u sličnim slučajevima, sustav pravnih lijekova primijenjenih u svakoj državi članici, upotpunjen mehanizmom zahtjeva za prethodnu odluku predviđenima u članku 234. UEZ-a, pravnim subjektima nudi dovoljno jamstvo (vidjeti prethodno navedenu presudu Renault, t. 33.). Klauzula o javnom poretku u takvim će se slučajevima primjenjivati samo u mjeri u kojoj pogreška koja se tiče prava podrazumijeva da se priznavanje ili izvršenje sudske odluke u državi u kojoj se traži priznavanje smatra izričitim kršenjem osnovnog pravnog pravila u pravnom poretku predmetne države članice (vidjeti u tom smislu prethodno navedenu presudu Renault, t. 34.).
- 61 U glavnom postupku, kao što su M. Apostolides te ciparska i grčka vlada naglasili, sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku nije spomenuo nijedno temeljno načelo pravnog poretka Ujedinjene Kraljevine prema kojem bi priznavanje ili izvršenje predmetnih presuda predstavljalo povredu.
- 62 Posljedično, u nedostatku temeljnog načela u pravnom poretku Ujedinjene Kraljevine prema kojem bi ga priznavanje ili izvršenje predmetnih presuda moglo kršiti, odbijanje, na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001, njegova priznavanja nije opravdano, zato što odluka koju su donijeli sudovi jedne države članice o nekretnini koja se nalazi na području te države u kojem njezina vlada nema stvarnu kontrolu, ne može u praksi biti izvršena na mjestu na kojem se nalazi nekretnina. Usto, izvršenje ne može biti odbijeno na temelju predmetne uredbe, u skladu s člankom 45. stavkom 1. te uredbe.

- 63 Ne uzimajući u obzir prethodna razmatranja, valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom suda, u okviru primjene članka 234. UEZ-a, sud može iz pitanja koja je sastavio nacionalni sudac izdvojiti, uzevši u obzir podatke koje je on iznio, elemente relevantne za tumačenje prava Zajednice, kako bi taj sudac mogao razriješiti pravni problem na koji je naišao (vidjeti presude od 28. siječnja 1992., López Brea i Hidalgo Palacios, C-330/90 i C-331/90, Zb., str. I-323., t. 5.; od 30. rujna 2003., Köbler, C-224/01, Zb., str. I-10239., t. 60., i od 9. studenoga 2006., Chateignier, C-346/05, Zb., str. I-10951., t. 18.).
- 64 Iako činjenica da se predmetne presude u glavnom postupku ne mogu izvršiti u državi članici u kojoj su donesene ne može opravdati odbijanje njihova priznavanja ili izvršenja, na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001, takva činjenica i dalje može biti relevantna za potrebe članka 38. stavka 1. te uredbe.
- 65 Prema prethodnoj odredbi, sudske odluke donesene u državi članici u kojoj su i izvršne, u drugoj se državi članici izvršavaju nakon što ih se na temelju zahtjeva svih zainteresiranih stranaka ondje proglasi izvršnima.
- 66 Prema tome, izvršivost sudske odluke u državi članici u kojoj je donesena uvjet je za izvršenje te odluke u državi članici u kojoj se traži priznavanje (vidjeti presudu od 29. travnja 1999., Coursier, C-267/97, Zb., str. I-2543., t. 23.). U tom pogledu, iako učinak priznavanja u načelu mora biti takav da odlukama daje autoritet i djelotvornost koje uživaju u državi članici u kojoj su donesene (vidjeti prethodno navedenu presudu Hoffman, t. 10. i 22.), ne postoji razlog zbog kojeg bi presudi tijekom njezinog izvršenja bila dana prava koja joj ne pripadaju u državi članici u kojoj je donesena [vidjeti izvješće o Konvenciji o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, koje je sastavio M. Jenard (SL 1979, C 59, str. 48.)] ili učinke koji ne bi proizašli iz presude iste vrste donesene izravno u državi članici u kojoj se traži priznavanje.
- 67 Međutim, u glavnom se postupku ne može valjano tvrditi da su predmetne presude lišene izvršivosti u državi članici u kojoj su donesene.
- 68 Naime, riječ je o osuđujućim presudama za koje se potvrdom predviđenom u članku 54. Uredbe br. 44/2001 izvršivost u državi članici u kojoj su donesene utvrđuje od dana izdavanja te potvrde.
- 69 U tom pogledu važno je naglasiti da je Uredba br. 44/2001 ograničena na uređivanje postupka egzekviture stranih naloga za izvršenje i da se ne odnosi na samo izvršenje na koje se i dalje primjenjuje nacionalno pravo suda pred kojim je pokrenut postupak (vidjeti presude od 2. srpnja 1985., Deutsche Genossenschaftsbank, 148/84, Zb., str. 1981., t. 18.; od 3. listopada 1985., Capelloni i Aquilini, 119/84, Zb., str. 3147., t. 16., kao i prethodno navedenu presudu Hoffman, t. 27.), pri čemu primjena postupovnih pravila države članice u kojoj se traži priznavanje u okviru izvršenja ne može ugroziti koristan učinak sustava egzekviture iz te uredbe povredom načela iz tog područja utvrđenih, izričito ili prešutno, samom navedenom uredbom (vidjeti u tom smislu prethodno navedene presude Capelloni i Aquilini, t. 21.; Hoffmann, t. 29., kao i od 15. svibnja 1990., Hagen, C-365/88, Zb., str. I-1845., t. 20.).

- 70 Činjenica da bi tužitelji mogli naići na poteškoće pri izvršenju predmetnih presuda na sjevernom području ne može ih lišiti izvršivosti i, prema tome, ne sprječava sudove države članice u kojoj se traži priznavanje da proglašavaju egzekvaturu tih presuda.
- 71 S obzirom na prethodno navedeno, na treće postavljeno pitanje valja odgovoriti da činjenica da sudska odluka koju je sud države članice donio o nekretnini koja se nalazi na sjevernom području te države u kojem njezina vlada nema stvarnu kontrolu u praksi ne može biti izvršena ondje gdje se nekretnina nalazi nije razlog za odbijanje priznavanja ili izvršenja na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001 i ne podrazumijeva da ta odluka nije izvršna u smislu članka 38. stavka 1. te Uredbe.

Četvrto pitanje

- 72 U svom četvrtom pitanju, sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li priznavanje ili izvršenje odluke izrečene zbog ogluhe biti odbijeno na temelju članka 34. točke 2. Uredbe br. 44/2001 zbog činjenice da pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno tuženiku nije bilo pravovremeno uručeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu, u slučaju da je pred sudovima države članice u kojoj je odluka donesena potonji mogao započeti postupak za pobijanje sudske odluke.
- 73 U tom pogledu, iz uvodnih izjava 16. i 18. Uredbe br. 44/2001 proizlazi da je cilj žalbenog sustava koji je njome predviđen u pogledu priznavanja i izvršenja odluka utvrđivanje pravedne ravnoteže između, s jedne strane, uzajamnog povjerenja u zadovoljavanje pravde u okviru Unije, što opravdava da sudske odluke donesene u nekoj državi članici budu, u načelu, automatski priznate i proglašene izvršnim u drugoj državi članici, a, s druge strane, poštovanja prava obrane, što nalaže da na odluku o izvršivosti tuženik može, kad je to primjenjivo, podnijeti žalbu u kontradiktornom postupku ako smatra da je utvrđen jedan od razloga za neizvršenje sudske odluke.
- 74 Sud je u svojoj presudi od 14. prosinca 2006., ASML (C-283/05, Zb., str. I-12041.) imao priliku istaknuti razlike između članka 34. točke 2. Uredbe br. 44/2001 i članka 27. točke 2. Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972, L 299, str. 32.).
- 75 U predmetnom članku 34. točki 2., za razliku od članka 27. točke 2., ne zahtijeva se nužno pravovremena dostava pismena o pokretanju postupka, nego više stvarno poštovanje prava obrane (prethodno navedena presuda ASML, t. 20.).
- 76 Naime, na temelju članka 34. točke 2. i članka 45. stavka 1. Uredbe br. 44/2001, priznavanje ili izvršenje odluke donesene zbog ogluhe mora biti odbijeno u slučaju žalbe ako pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno nije bilo pravovremeno uručeno tuženiku na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu, ako potonji tu odluku nije pobijao na sudu države članice u kojoj je odluka donesena, a to je mogao učiniti.
- 77 Iz prethodno navedenih odredaba proizlazi da odluka donesena zbog ogluhe na temelju pismena o pokretanju postupka koje nije bilo pravovremeno uručeno tuženiku na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu mora biti priznata ako potonji nije podnio žalbu protiv te presude, a mogao je to učiniti.

- 78 Tim više, prava obrane koja je zakonodavac Zajednice želio sačuvati u članku 34. točki 2. Uredbe br. 44/2001 poštovana su jer je tuženik stvarno pokrenuo postupak protiv odluke donesene zbog ogluhe i u tom postupku istaknuo da mu pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno nije bilo pravovremeno uručeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu.
- 79 U glavnom postupku neosporno je da su bračni drugovi Orams protiv presude donesene zbog ogluhe podnijeli takvu žalbu u istoj državi članici u kojoj je presuda donesena 9. studenoga 2004. Posljedično, nije se moguće valjano pozvati na članak 34. točku 2. Uredbe br. 44/2001.
- 80 S obzirom na prethodno navedeno, na četvrto pitanje valja odgovoriti da priznavanje ili izvršenje odluke donesene zbog ogluhe ne može biti odbijeno na temelju članka 34. točke 2. Uredbe 44/2001 u slučaju kada je tuženik mogao pobijati odluku donesenu zbog ogluhe i u tom postupku isticati da mu pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno nije bilo pravovremeno uručeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu.

Peto pitanje

- 81 Uzimajući u obzir odgovor na četvrto pitanje, nije potrebno odgovoriti na peto pitanje.

Troškovi

- 82 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

- 1. Suspenzija primjene pravne stečevine na područjima Republike Cipra u kojima njezina vlada nema stvarnu kontrolu, iz članka 1. stavka 1. Protokola br. 10 o Cipru uz Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama Ugovorâ na kojima se temelji Europska unija, ne zabranjuje primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima u pogledu odluke koju je donio ciparski sud sa sjedištem na području otoka u kojem ciparska vlada ima stvarnu kontrolu, ali u pogledu nekretnine koja se nalazi na područjima u kojima nema takvu kontrolu.**
- 2. Člankom 35. stavkom 1. Uredbe br. 44/2001 sud jedne države članice ne ovlašćuje se odbiti priznavanje ili izvršenje odluke koju je sud druge države članice donio o nekretnini koja se nalazi na području potonje države u kojem njezina vlada nema stvarnu kontrolu.**

3. Činjenica da je sud jedne države članice donio odluku o nekretnini koja se nalazi na području te države članice u kojoj njezina vlada nema stvarnu kontrolu, pa u praksi ne može biti izvršena ondje gdje se nalazi nekretnina, nije razlog za odbijanje priznavanja ili izvršenja na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001 i ne podrazumijeva da ta odluka nije izvršna u smislu članka 38. stavka 1. te Uredbe.
4. Priznavanje ili izvršenje sudske odluke donesene zbog ogluhe ne može biti odbijeno na temelju članka 34. točke 2. Uredbe br. 44/2001 u slučaju kada je tuženik mogao pobijati odluku donesenu zbog ogluhe i u tom postupku isticati da mu pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno nije bilo pravovremeno uručeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: engleski